

TILSTANDSRAPPORT SØDORP KYRKJE, NORD-FRON

Grunnmur:

- Etter befaring konkluderte vi med at tilstanden på murverket er svært god. Fundamentet/murverket består av naturstein med mørtelfuger. Det er ikke registrert setninger eller sprekker, det dreier seg mer om løse fuger.
- Vi registrerte noe skader på trapper og dørheller. I hovedsak består skadene av frostsprengte fuger i mellom steinene i trinnene og noe skader på skiferhellene/dørhellene.

Huskroppen/lafteverket:

- Det er «gamle» utbulinger i sideveggen i hovedskipet (øst) og sideskipet (sør). Disse er forsterka med vertikale strekkfisker på utsiden av veggen og horisontale stålstag i toppen og botn. Utført i 2008 og det er ingen tegn til forandringer i disse forsterkningene.
- Det er registrert fuktgjennomslag på de vestvendte veggene. Spesielt bak alteret der er det misfarging på venne på grunn av at det har rent vatn nedover veggen.

Tak:

- Det er konkludert med at det er behov for full takomlegging, ca. 500 m² + tårnet.
- Tekkingen består av grå lappskifer/hanskebak.
- Det er flekkvis gjort reparasjoner på de fleste takflatene med brun skifer og noen steder blikkplater og lignende.
- I 1997 eller 1998 vart det registrert at skiferstiftene fra 1906 var svært rustangrepne.
- Mønekammen og treverket på 2 gavlspar vart utskifta i 1997/98.
- På befaringen nå er det registrert skader på samtlige vindskier, alt fra hakkespetthull, råteskader og generell værslitasje.
- Samtlige dekkbord over vindskiene er sterkt råteskadet.
- Det er også registrert misfarging av nedre del av kledningen på tårnfoten. Vi hadde ikke anledning til å undersøke skadene detaljert på denne befaringen. Misfargingen/skadene er sannsynlig årsaken av at takdryppet fra tårnet spruter opp på kledningen.
- Det er ellers forskjellige skader på f.eks. forkantbord på tårntaket og fialene (småtårna, 4 stk.), blant annet hakkespetthull.
- Det er også behov for å tette gulva i fialene med f.eks. netting slik at fugler ikke kommer inn i tårnet.

Tårnet:

Konstruksjoner i tårnet.

- Den gamle konstruksjonen i tårnfoten vart forsterka etter at klokkene vart flytta til den nye støpulen i 1998/98. Vi har prata med det firmaet som vart utførende, Knut Rindhølen fra Heidal. Arbeidet vart utført etter detaljerte arbeidstegninger fra Riksantikvaren og prosjektleder var Anders Haslestad.

- Vi kan ikke forstå at det har oppstått forandringer på disse forsterkningene.
- I 2009 vart det utført ytterligere forsterkninger ved at det vart lagt inn 2 sperrebukker der «sideskipsgavlene» møter tårnfoten.
- Det vart montert stålstag vertikalt fra toppen av sperrebukkene og gjennom den grove bjelken som er feste for midtmastfoten, for å føre vekt av midtmasta ut i sideveggene. Det er også lagt inn horisontale strekkfisker av stål mellom sideveggene, utført av Trehus eksperten i Vågå ved Kjetil B. Løkken.
- Det vart drøfta om kanskje forsterkning av midtmasta har ført til at den er for stiv. Uansett registrerte vi ikke forandringer i «hjelpkonstruksjonene».

Nivilering av gulv og himling (innvendig rom):

- Vi gjorde forsøk på å nivilere gulvet og registrerte forskjell på i underkant av 4 cm på det meste.
- Laveste punktene på gulvene er i forbindelse med de innvendige hjørnene i midtskipet. Det vil si der vekta fra tårnet blir ført ned i fundamentet.
- Vi vet ikke når eksisterende gulv ble lagt, derfor kan vi ikke vie om dette er gamle eller nyere setninger.
- Vi nivilerte opp fastpunkt på veggene og tok mål opp i himlingene, men fant ut at himlingene har aldri vært i likt nivå i de ulike rommene og sannsynlig heller ikke vært i vater.
- Himlingsbjelkene har ulik dimensjon, rot og topp selv om de er 4-kanthøgde.
- I tillegg er bjelkehakkene i sideveggen laget slik a de følger forma på stökkene og fører til mer og mindre hvelva/krum flathimling.
- Derfor er det umulig å lese eventuelle setninger øverst i veggene ut ifra disse målingene.

Vinduer:

- Det vart registrert løs kitt på samtlige vinduer, spesielt på nederste del av vinduene. Samt behov for maling på alle vinduene.
- 6 store 4-fags vinduer, ca. 150 x 135 cm.
- 2 mindre 2-fags vinduer, ca. 100 x 100 cm.

TILTAKSPLAN

Trapper:

- Reparasjon av løse mørtelfuger og eventuelt utskifting av skadde dørheller, spesielt på østingang/hovedinngang.

Vinduer:

- Kittreparasjon og maling.

Huskroppen:

- Generelt er tømmerveggene i svært god stand. For å hindre fortsatt fuktinndriving på de mest værutsatte veggene vil jeg anbefale å kle veggen med god kvalitet kledningsbord utført som «låvekledning kant i kant».

Tak:

- Full takomlegging ca. 500 m² + tårnet.
- Utskifting av vindskier og dekkbord.
- Utskifting av mønekam og treverket i gavlspirene.
- Eventuell utskifting av gradrenner og beslag.
- Takrenner og nedløp ser bra ut, men er ikke undersøkt nøye.

Tårnfot:

- Vi ser ikke noen grunn til å gjøre noe inngrep i konstruksjonen i tårnfoten/tårnet. Spesielt fordi klokkene er tatt ned.
- Utskifting av skadde kledningsbord i tårnfoten og på fialene/småtårna, samt tetting av gulvet i fialene.

KOSTNADSESTIMAT

Trapper:	40 000 kr
Vinduer:	100 000 kr
Huskroppen:	250 000 kr
- kledning av vegger	
- mønekammer og gavlspir	
-reparasjon av tårnfot/fialer	

Rapporten er utført av: Edvin Espelund og Svein Arild Bakken

Rapporten bygger på befaringer de to har utført i tidsrommet 14. – 18. juni 2020.

Vedlegg til rapporten:

- E-post fra Svein Arild Bakken datert 19. juni 2020
- E-post fra Stillasmontering /Byggmontering datert 18. juni 2020.